

Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget

Deres referanse

Vår referanse
16/00358-54

Vår dato
31.10.2017

Svar på spørsmål fra Kommunal- og forvaltningskomiteen til FOs innspill til statsbudsjett 2018

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforening og profesjonsforbund for 28.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO fikk spørsmål fra komiteen om hvor mye vårt forslag til endring av inntektsgrensen for bostøtte vil koste.

I innspillet til komiteen hadde FO valgt å fokusere på uføre og særlig unge uføre, en gruppe vi mener ble direkte rammet av endringen som fulgte av uførereformen 2015.

Tall fra Husbanken viser en nedgang i antall husstander med unge uføre som fikk innvilget bostøtte fra 14.341 i 2014 til 7.690 i 2016, tilsvarende 46 prosent. I samme tidsrom har boutgiftene økt med 9 prosent. Til tross for at boutgiftene har økt, er det langt færre som kvalifiserer for bostøtte. Dette er en direkte følge av uførereformen, som førte til at unge uføre fikk en brutto inntekt som overstiger inntektsgrensen for bostøtte. Unge uføre er en spesielt sårbar gruppe. Mange har aldri vært i arbeid og vil aldri komme i arbeid. De har ingen mulighet til å kompensere for bortfallet av bostøtten gjennom inntektsbringende arbeid.

FO har foretatt en estimert kostnad beregnet ut fra differansen på utbetalt bostøtte desember 2014 og desember 2016, før og etter uførereformen. Vi legger til grunn at betingelsene for å få bostøtte, og antall unge uføre med rett til bostøtte, var uendret fra 2014 til 2016. Om ikke reformen hadde vært gjennomført, ville 6.651 flere unge uføre fått utbetalt bostøtte. Gjennomsnittlig utbetalt bostøtte i 2016 var kr 16.608,-. Dette ville gitt en merkostnad på om lag 110 millioner kroner, og totalt utbetalt bostøtte til unge uføre ville utgjort 238 millioner, mot faktisk utbetaling som utgjorde om lag 128 millioner. Tilsvarende utbetaling i 2014 var om lag 255 millioner.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Dette estimatet er selvsagt beheftet med usikkerhet, fordi vi ikke har fullstendig oversikt over hvor mange nye unge uføre som ikke kvalifiserer for bostøtte etter 1.1.2015. Det har kommet til nye unge uføre og det har kommet til personer som hadde trygd som ung ufør per 1.1.2015, men som ikke hadde søkt eller fått innvilget bostøtte på det tidspunktet.

Tilsvarende estimat fra kommunal- og moderniseringsministeren 07.11.2016 var 40 millioner kroner i økt bostøtte til unge uføre, og en total merkostnad ved utvidelse av kompensasjonsordningen anslås til 200 millioner kroner.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=67016>

FO har tidligere uttalt at inntektsgrensen for beregning av bostøtte må oppjusteres slik at den harmonerer med justeringene i uføretrygden per 1.1.2015. Alternativt at bostøtte beregnes ut fra inntekt etter fradrag av skatt. Et tredje alternativ er at det innføres et eget skjermingstiltak rettet særskilt mot unge uføre. Slik det ble gjort for de som hadde bostøtte per 31.12.2014, men som kom over inntektsgrensen som følge av uførereformen 1.1.2015.

Svar på spørsmål fra komitémedlem Kjos om øremerking av midler, og hvordan vi kan forsvare det når KS mener øremerking gir dårligere tjenester.

FO mener at utgangspunktet må være at kommunene i størst mulig grad skal ha styring over bruk av frie midler. Men når et spesifikt tjenesteområde, eller en spesiell tjeneste trenger et løft, har bruk av øremerkede midler vist seg å fungere bedre enn føringer. Dette viser blant annet «Statlige føringer på kommunens frie inntekter», rapport fra Telemarksforskning. De fant blant annet at statlige føringer gir lavere prioritet og svakere effekt enn ordinære øremerkede tilskudd. Noen kommuner følger føringene, mens andre ikke gjør det. Dette stemmer også med tilbakemeldinger vi får fra våre medlemmer. Vi mener derfor øremerking av midler er en måte å sikre målrettet innsats på områder hvor det er behov for forbedringer og som trenger et løft.

<http://www.ks.no/contentassets/3f9a3ddb3d4d3d8bc1f0e018e7c1ee/rapport--frie-midler-med-foringer.pdf>

Med vennlig hilsen

Sign

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign

Allis Aresdatter
Rådgiver